

תמוז תשעז

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 7 שאלות, חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
6. חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
7. בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
8. בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
9. בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
10. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

1. **בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה**
(א) בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה - מה דינו למליחה או לצלייה. ומה הדין בשומן ששהה ג' ימים? פרט ונמק.
(ב) בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה - האם מותר לחלוט אותו או לבשלו אחר צלייה?
(ג) בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה ונתערב - האם בטל ברוב, מה מקשה הש"ך על מה שפסק מרן? כיצד הוא מיישב את דעת מרן? ומה היא הכרעת הש"ך למעשה?
2. **נאמנות וביטול בשישים**
(א) האם אפשר לסמוך על גוי לעניין טעימת איסור שהתערב בהיתר? והאם נאמן ישראל לומר יש טעם חלב בתבשיל פרווה לכתחילה ובדיעבד?
(ב) כזית חמאה שנפלה לתבשיל של בשר ומיד כשנפלה לתוך התבשיל נמסה החמאה ונעשתה לרביעית, האם צריך לשער שישים רביעיות כנגדה או שישים כזיתים כנגדה?
(ג) האם מותר ליהודי לטעום דבר איסור ומדוע? פרט.
3. **סכין וכלי שלישי**
(א) האם מותר לחתוך בסכין בשרי גבינה צוננת או מאכל פרווה צונן שרוצה לאכול אותו עם גבינה ומדוע?
(ב) סכין חלבי שחתכו בו בשר רותח בכלי ראשון או בכלי שני - מה דין הסכין והבשר?
(ג) תבשיל איסור (שאינו גוש) שהוא בחום שהיד סולדת האם אוסר כלי שלישי? פרט.
4. **כלי שני**
(א) כלי שני האם מבשל, או מבליע ומפליט? באר ופרט.
(ב) ומה הדין גוש בכלי שני? פרט ונמק.
(ג) קערות של בשר וחלב שהודחו בכלי שני יחד עם שיירי מאכל של בשר וחלב, מה דין הכלים?
5. **ביטול איסורים ובמה משערים**
(א) עצמות של איסור האם צריך לשער שישים כנגדם, או שגם הם מצטרפים לביטול בשישים? פרט האופנים בזה.
(ב) האם משערים בקדירה ובמה שבלעה הקדירה ומדוע.
(ג) טעה בדין וסבר שמותר להרבות כדי לבטל את איסור האם מותר למבטל ומדוע.

6. ספק ספיקא

- האם אפשר להתיר על ידי "ספק ספיקא" במקום שיש חזקת איסור ומה הדין בגי' ספיקות?
(ב) מה הוא "ספק ספיקא שאינו מתהפך", האם אפשר להתיר על ידי ספק ספיקא שאינו מתהפך ומתי אף לאוסרים יהיה אפשר להתיר על ידי ספק ספיקא שאינו מתהפך?
(ג) מה הוא "ספק ספיקא משם אחד" ומתי מתירים על פי ספק ספיקא משם אחד?

7. תולעים

- (א) תולעים הנמצאים בעדשים ובפולין והרתיחם עד שמתו התולעים שבתוכם וכשבישלו אותם בקדירה מצא מהתולעים שיצאו בקדירה מה הדין? ומדוע?
(ב) תולעת שנמצאת בתוך פרי, האם חוששים שמא יצאה מהפרי וחזרה אליו? והאם חיישין שמא יצאו התולעים מהמים שבכלים ושברורות ומדוע?
(ג) האם מותר לעשות יין שרף מקמח שהתליע?

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

8. איסור והיתר שנתערבו

- (א) חתיכה שאינה ראויה להתכבד שנתערבה באחרות מין במינו יבש ביבש האם מותר לאדם אחד לאוכלם: פרט ונמק.
(ב) בהני"ל מה הדין אם נתבטל כזית איסור בכזית וחצי היתר ומדוע?

9. כף חלבית בקדירה של בשר

- (א) התוחב כף חלבית בת יומה בקדירה של בשר, לפי מה נשער כשנרצה לדעת אם יש שישים כנגדה: פרט ונמק.
(ב) ערבב כפית חלבית בסיר בשר רותח ואמר לנו שהכניס רק חצי מהכפית כנגד מה נשער ומדוע?

10. המתנה בין אכילת בשר לאכילת חלב ומוצריו

- (א) כמה זמן צריך להמתין בין אכילת עוף לאכילת גבינה? פרט.
(ב) כמה זמן צריך להמתין בין אכילת גבינה לאכילת עוף? פרט.
(ג) אכל מיד אחר הזריחה בשר ביום קיץ (כשהזריחה בשעה 5:30 והשקיעה בשעה 20:00) מתי יוכל לאכול חלב?

חלק ג' – יישום

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

11. כבד שנתבשל ובשר שלא הודח

- (א) מעשה באשה שבשלה חמין לשבת, וכשהיה החמין רותח על האש, התקשר בנה של האשה והודיע שהוא ומשפחתו יגיעו להתארח בשבת. האשה בקשה להוסיף עוד בשר לחמין, לקחה שקית שהייתה בטוחה שיש בה בשר ורוקנה את תכולתה לסיר הרותח, לאחר שניות בודדות שמה לב שתכולת השקית הייתה כבד ולא בשר, היא הוציאה את הכבד מהסיר והתקשרה לשאול מה דין החמין, מה דין הסיר ומה דין הכבד ומדוע?
(ב) השכים בעלות השחר למלוח בשר, כשחזר לאחר יום עבודה לביתו בחצות לילה גילה ששכח להדיח את הבשר אחר המליחה מה הדין ומדוע?

12. בישול בכלי של גוי

- (א) שכרו דירת נופש ממשפחה של עכו"ם. השוכרת שהיתה עייפה מהדרך ולא שמה לב שהיא מבשלת את ארוחת הערב בסירים של המשכירים האם מותר לאכול ממה שבושל והאם היה מותר לשוכרת לבשל לכתחילה בסירים הללו.
(ב) בהני"ל מה הדין אם השוכר היהודי התקשר למשכיר הגוי שאמר לו שהוא בישל בשר (טרף) בכלים הללו לפני כמה שעות ומדוע.

13. גבינות עכו"ם

- (א) שומר שכח להביא אוכל מביתו ליום השמירה, חברו שהוא דרוזי הציע לו לאכול עמו גבינה שאשתו (של הדרוזי) הכינה בעצמה, האם מותר ליהודי לאכול מהני"ל ומדוע?
(ב) אם ישראל ראה את עשיית הגבינות ולא ראה את החליבה, האם הגבינות הני"ל מותרות ומדוע פרט הדין והמנהג?
(ג) ומה הדין אם חברו הגוי הציע לו חמאה שאשתו של הגוי הכינה בעצמה ומדוע?